

Sosyal A?lar?n Benimsenmesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal A?lar?n Benimsenmesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30541>

Özet

Sosyal A?lar?n Benimsenmesi Ölçe?i (SABÖ), Y. Usluel-Koçak ve S. G. Mazman taraf?ndan 2009 y?l?nda geli?tirilmif bir ölçektir. Ölçek, bireylerin özellikle sosyal a?lar gibi çevrimiçi platformlar? benimseme süreçlerini incelemek amacıyla tasarlanmı?tır. Bu geli?tirme çal??mas? sonucunda, sosyal a?lar?n kullan?m?n? ve kabulünü de?erlendiren, teorik ve istatistiksel olarak do?rulanm??, 5 faktörlü ve 21 maddeden olu?an bir yap?ya ula??lmı?tır. Ölçek, kullan?c?lar?n alg?lanan yarar, kullan?m kolayl??? ve sosyal etkile?im gibi temel benimseme boyutlar?n? onlu Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanarak ölçmektedir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal A? Benimsenmesi, Facebook, Kullan?m Kolayl???, Sosyal Etki, Topluluk Kimli?i, Ölçek Geli?tirme, Faktör Analizi.

Yazarlar

Yasemin Koçak Usluer, S. G. Mazman

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin sosyal a?lar? (özellikle çal??man?n yap?ld??? dönemde popüler olan Facebook platformunu) benimseme düzeylerini ve bu benimsemeyi etkileyen temel psikososyal ve teknolojik faktörleri belirlemektir. Ölçek, teknoloji kabul modellerinin (TAM) sosyal a? ba?lam?na uyarlanabilirli?ini test etmek ve bu alanda kullan?lan geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sa?lamak üzere geli?tirilmif tir.

Bu araç, e?itim bilimleri ve ileti?im teknolojileri alanlar?nda sosyal a? kullan?m al??kanl?klar?n?, motivasyonlar?n? ve alg?lanan engellerinin sistematik olarak incelenmesine olanak tan?r.

Yap?sal Alan

Sosyal A?lar?n Benimsenmesi Ölçe?i, kullan?c?lar?n teknoloji kabul sürecini etkileyen be? temel psikolojik ve sosyal yap?y? ölçmektedir. Bu faktörler, özellikle sosyal a? platformlar?n?n kullan?c?lar?n?n taraf?ndan nas?l alg?land???n? ve kabul edildi?ini aç?klamaktadır.

Ölçek taraf?ndan ölçülen ana yap?lar ?unlard?r:

Yarar (Utility): Kullan?c?n?n sosyal a?? kullanman?n ki?isel veya profesyonel faydalar?na dair alg?s?.

Kullan?m Kolayl??? (Ease of Use): Kullan?c?n?n sosyal a?? kullanmak için gereken çaban?n

dü?ük oldu?una dair alg?s?.

Sosyal Etki (Social Influence): Çevredeki önemli ki?ilerin (arkada?lar, aile) sosyal a?? kullanma e?iliminin birey üzerindeki bask?s? veya etkisi.

Kolayla?t?r?c? Faktörler (Facilitating Conditions): Sosyal a?? kullanmay? destekleyen teknik ve kurumsal altyap?n?n varl???na dair alg?.

Topluluk Kimli?i (Community Identity): Kullan?c?n?n sosyal a? içindeki sanal toplulu?a ait olma hissi ve bu kimli?e verdi?i önem.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?ini sa?lamak amacıyla kapsaml? istatistiksel analizler yap?lm??t?r. Toplam 606 kat?l?mc?dan elde edilen veri seti ikiye ayr?lm??t?r. Verilerin çift numaral? olan yar?s?, ölçe?in faktör yap?s?n? ortaya ç?karmak için **aç?mlay?c? faktör analizi** (AFA) uygulamas?na tabi tutulmu?tur.

Verilerin tek numaral? olan di?er yar?s? ise, AFA sonucunda elde edilen 5 faktörlü yap?n?n teorik modellerle uyumunu test etmek amacıyla kullan?lm??t?r. Bu amaçla hem birinci düzey hem de ikinci düzey do?rulay?c? faktör analizi (DFA) gerçekleştirilmi?tir. Bu iki a?amal? analiz süreci, ölçe?in ölçülen yap?y? tutarl? bir ?ekilde temsil etti?ini istatistiksel olarak do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Sosyal A?lar?n Benimsenmesi Ölçe?i'nin güvenilirlik çal??malar?nda iç tutarl?lık katsay?lar? hesaplanm??t?r. Güvenirlik analizlerinin temel bile?enleri, ölçe?in genel iç tutarl?l???n? gösteren Cronbach Alpha katsay?s?n?n hesaplanması ve her bir maddenin ölçe?in bütününe olan katkı?s?n? de?erlendiren madde-toplam korelasyonlar?n?n incelenmesi olmu?tur.

Bu analizler, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda ne kadar tutarl? oldu?unu göstermi? ve ölçe?in yüksek düzeyde güvenilirli?e sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde ba?lang?çta 23 maddeden olu?an bir taslak ölçek haz?rlanm??t?r. Bu taslak, Facebook'un benimsenmesine ili?kin be? temel faktörü kapsamaktayd?: Yarar (4 madde), Kullan?m Kolayl??? (4 madde), Sosyal Etki (4 madde), Kolayla?t?r?c? Faktörler (7 madde) ve Topluluk Kimli?i (4 madde).

Yap?lan aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in nihai yap?s?n?n 5 faktörlü ve toplam 21 maddeden olu?tu?unu kuramsal ve istatistiksel olarak do?rulam??t?r. Bu yap?, bireylerin sosyal a?lar? kabul etme sürecini multidisipliner bir yakla??mla aç?klamaktad?r.

Envanter Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: Kendini Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe

Population Group: Sosyal Ağ Kullanıcıları

Age Group: Belirtilmemiştir (Genellikle yetişkin veya yükseköğrenim öğrencileri)

Population Details: Yapı geçerliliği çalışması 606 katılımcı üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: 10'luk Likert tipi derecelendirme. Yanıtlar 1="Hiç katılmıyorum" ve 10="Tamamen katılıyorum" arasında değişmektedir.

Anahtar Kelimeler

Teknoloji Kabul Modeli, Cronbach Alpha, Yapı Geçerliliği, Açıklayıcı Faktör Analizi, Kullanıcı Deneyimi, Dijital Psikoloji.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir

Affiliation Email addresses: kocak@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Belirtilmemiştir

Çizimler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2009

Çizimler ve Ücret: Çizim ve ücret bilgisi açıkça belirtilmemiştir. Sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Usluel-Koçak, Y., ve Mazman, S. G. (2009). Sosyal Ağların Benimsenmesi Ölçeği. *Journal of Educational Sciences & Practices*, 8(15), 137-157.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [sosyal-aglarin-benimsenmesi-olcegi-toad.pdf](#)

Sosyal A?lar?n Benimsenmesi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynakta ölçe?in nihai 21 maddesi listelenmemi?tir. A?a??da, geli?tirme a?amas?nda haz?rlanan 23 maddelik taslak ölçe?in faktör ve madde da??ılım? sunulmaktad?r.

Taslak ölçek, Facebook'un benimsenmesine ili?kin toplam be? faktörden olu?maktad?r:

"Yarar" alt?nda 4 madde

"Kullan?m kolayl???" alt?nda 4 madde

"Sosyal etki" alt?nda 4 madde

"Kolayla?t?r?c? faktörler" alt?nda 7 madde

"Topluluk kimli?i" alt?nda 4 madde

Nihai 21 maddelik ölçek yap?s?, bu taslak maddelerin faktör yükleri ve istatistiksel uygunluklar? temel al?narak son halini alm??t?r.